

2022-02-25

registrator@naturvardsverket.se

Yttrande över samråd från Naturvårdsverket angående Naturvårdsverkets beslut om licensjakt på gråsäl och knobbsäl samt Naturvårdsverkets beslut om skyddsjakt på vikare (NV-07612-21 NV-07642-21 NV-07644-21)

Det är olyckligt att Sveriges Veterinärförbund inte ingick i mottagarlistan när samrådfrågorna skickades ut, vilket vi påpekade redan vid förra årets samråd om licens- och skyddsjakt på säl. Veterinärförbundet är intressent i de flesta frågor som rör vilda djur och bör därför ges möjlighet att bidra i med samma tidsmässiga framförhållning som övriga remissinstanser. Vi rekommenderar Naturvårdsverket att framgent inkludera Veterinärförbundet i samtliga remisser och samråd rörande vilda djur.

Veterinärförbundet har tagit del av Naturvårdsverkets olika frågor inför samråd angående beslut om licensjakt på gråsäl och knobbsäl samt Naturvårdsverkets beslut om skyddsjakt på vikare.

Förbundet vill framföra följande:

- Även om sälen hämtat sig från historiskt låga populationer, så finns fortfarande hot i form av miljö- och hälsoproblem, bifångster och klimatförändringar. Sälpopulationerna runt de svenska kusterna behöver hanteras med försiktighet, vilket också bör finnas i åtanke vid beslut om jakt efter säl.
- Veterinärförbundet anser att det vid jakt efter säl behöver finnas ett fokus på det individuella djuret, utöver populationen och dess påverka på ekosystem och näring. Det innebär att det i besluten om säljakt behöver tas hänsyn till att djuret inte utsätts för ett onödigt lidande, enligt Jaktlagen (1987:259).
- Skyddsjakt är specifikt riktad för att minska skadeverkan av säl, på identifierade platser och mot specifika individer, och torde därmed vara mer effektiv än licensjakt. Med nuvarande kunskapsläge avstyrker Veterinärförbundet licensjakt på alla tre sälarterna. Licensjaktens påverkan på gråsälpopulationer (störningar, förflyttningar) behöver klargöras och djurvälståndsriskerna behöver utredas.

Specifika synpunkter

2. Jakttider samt områden och tid för inventering

Knubbsälar kan vara högdräktiga i slutet av april. För en god jaktetik bör licensjakt inte utföras under den föreslagna tiden 20 april till 20 maj. Detta tar även hänsyn till kutningstiden för de sälar som föder ungar tidigt på säsongen. Om sådan jakt tillåts, så bör den begränsas till land, då jägaren lättare kan undvika högdräktiga honor genom att kan välja mindre (yngre) djur. Svårigheten att skilja ut högdräktiga sälar är inte förenligt med en selektiv jakt, något som är ett krav enligt Jaktförordningen (1987:905).

5. Annan lämplig lösning

Insatser för att ytterligare utveckla och testa effektiva skadeförebyggande åtgärder mot säl bör främjas. Sådana metoder får inte innebära att andra djurslag, såsom tumlare, störs. Redskap bör tas fram som både minskar sälarnas skadegörelse och minskar risken för bifångst av säl.

7. Rutiner för och omfattning av bärgning och provtagning

Bärgning och provtagning bör vara obligatorisk. Bärgning är en förutsättning för provtagning, resursutnyttjande och dokumentation av skottets träff och ev. skadeskjutning och ska utföras så långt det är möjligt. Provtagning ger viktig information om djurhälsa och förekomst av miljögifter i näringskedjan. Därför bör provtagning omfatta så många fällda djur som möjligt.

9. Övrigt

Hälsoläge och andra hot mot sälen: Artdatabanken och Naturvårdsverket har konstaterat att vikare inte har gynnsam bevarandestatus p.g.a. effekter av miljögifter och klimatförändringar. Alla tre sälarter kan infekteras av hakmask och leverflundra, och främst gråsäl tenderar att drabbas av allvarlig sjukdom. Naturhistoriska riksmuseet har, liksom säljägare, konstaterat minskad späcktojcklek hos gråsäl, vilket är en indikator på nedsatt hälsa. På västkusten har olika virusutbrott, morbillivirus (sälpest) och fågelinfluensavirus haft negativ påverkan på knubbsälsbeståndet, enligt Statens Veterinärmedicinska Anstalt. Artdatabanken och Helsinki Commission (Helcom) tar upp problematiken med bifångster, som är omfattande. Det rör sig om flera hundratals djur varje år, men säkra siffror finns inte. Veterinärförbundet saknar en sammanställning av de olika hoten mot sälpopulationerna i Naturvårdsverkets skrivelse. Sammantaget bör sälpopulationerna hanteras med försiktighet, vilket också bör finnas i åtanke vid beslut om jakt efter säl.

Jakttryck: Högt jakttryck kan få stora effekter lokalt, med omfattande förflyttningar av säl. Effekten av hårt jakttryck behöver utredas ytterligare.

Rapportering av jakt: Rapportering av påskjuten säl kan idag inte göras på Naturvårdsverkets rapporteringssida, trots att påskjuten grå- och knubbsäl vid licensjakt ska rapporteras till Naturvårdsverket enligt Jaktförordningen. Antal påskjutna sälar ger en indikation om jaktens svårighetsgrad. Veterinärförbundet menar att sådan rapportering behöver möjliggöras och även omfatta skyddsjakt samt inkludera alla tre sälarterna.

Djurvälfärdsaspekter: Jakt på säl skiljer sig från annan jakt genom att sälen är ett vattenlevande djur, som både jagas i vatten och på land nära vatten. Säl får jagas från båt, vilken lätt kan komma i rörelse och därmed försvåra korrekt träff. En skadeskjuten säl kan i vissa fall dyka och dess fysiologiska anpassning gör att den kan stanna länge under vattnet, vilket ökar risken att den skadeskjutna sälen undkommer. Skadeskjutningsfrekvensen vid svensk säljakt är okänd. Eftersom säljakt sker under speciella förhållanden och risker är det viktigt att inrapportering av skadeskjutning blir obligatorisk vid säljakt. Informationen bör användas för att bedöma djurvälfärdsaspekterna vid användning av olika jaktmedel och metoder, och för att utveckla och förfinas dessa och vid behov pröva deras tillåtlighet. Studier visar att levandefångst och vistelse i fälla innebär en omfattande stress för vilda djur. Därmed, och med brist på kunskap om hur sälar påverkas av fällfångst, så anser Veterinärförbundet att fällfångst av säl inte bör tillåtas innan en vetenskaplig utvärdering av dessa aspekter gjorts. Ifall fälla används, så behöver det vara obligatoriskt med larm direkt vid fångst, så att fällan snabbt kan vittjas (som för vildsvin). Likaså är effekter av kulammunition av klass 2 på långt avstånd inte klarlagda, vilket bör göras.

Utbildning: Veterinärförbundet menar att utbildning i säljakt bör vara obligatorisk för all säljakt, inte som nu enbart för jakt från båt, och omfatta regelbundna skjutprov i olika jaktsituationer (från land och i vatten).

Detta utlåtande har sammanställts av Sveriges Veterinärförbunds Djurskyddsutskott.

Vänliga hälsningar

Sveriges Veterinärförbund